

XALQARO NORDIK UNIVERSITETI

**«O‘ZBEKISTON — 2030” STRATEGIYASINI
AMALGA OSHIRISH YO‘NALISHLARI VA
ISTIQBOLLARI YOSHLAR NIGOHIDA»
MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYA**

Toshkent – 2024

I SHUBA

Qahramonova S. O'. Oliy o'quv yurtlarida ta'lim tizimining ilmiy va innovatsion jarayonlar bilan uzviylikini ta'minlash..... 10

Sobirxo'jayev X. B. Ta'lim tizimi islohotlari, ilm-fan va innovatsiyalar sohasidagi islohotlarning o'ziga xos jihatlari masalalari 13

Homidov J. Z. Tabiiy fanlarni o'qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish 16

Qodirova N., Islomova G. U. Ta'limda innovatsion islohotlarni qo'llashning afzalliklari 21

Tursunov F. B. Ta'lim tizimi va ilm-fan sohasidagi islohotlarning ahamiyati..... 25

Matchonova M. M. Uchinchi renessans – ta'lim va taraqqiyot: o'tmish, bugun va kelajak 28

Ismoilov N.B Yoshlarga ta'lim-tarbiya berishda medita'limning o'ziga xos jihatlari 33

Mukhammadjonova D. Advancing society through reforms in education, science, and innovation..... 36

Baxrueva H.A., Shonazarova M. Роль коммуникативной культуры учителя в повышении качества образования..... 41

Sobirxo'jayev X. B. Ta'lim tizimi islohotlari, ilm-fan va innovatsiyalar sohasidagi islohotlarning o'ziga xos jihatlari masalalari 45

Jumanova Sh. I., Tojkarimova M. A. Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitish metodikasi..... 49

Tojkarimova M. A. O'zbekistonda ta'lim sohasidagi islohotlar: inklyuziv ta'lim 53

Xalikova M. Texnologik tamaddun kontekstida axborot-ta'lim muhitini tashkil etishning bazaviy imperativlari..... 57

Pirniyazova M. K. Vitagen tajriba asosida talabalarda tadbirkorlik kompetensiyalarini rivojlantirishning ustuvor tamoyillari..... 67

Maxmudova Z. M. Ta'lim tizimini taraqqiyotini davlat tomonidan qo'llab – quvvatlash..... 81

Umarov T.M. Psychological help in adjusting primary class students to school . 85

Fayzullayeva M.A. Inklyuziv ta'limda raqamli texnologiyalarning o'рни va ahamiyati 89

Abdulkholiqova M.I. Specific characteristics of the reforms and transformation process implemented in the uzbekistan education system..... 93

TA'LIM TIZIMINI TARAQQIYOTINI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB – QUVVATLASH

Maxmudova Zilola Ma'murjon qizi¹

*¹Qo'qon universiteti, Ta'lim Muassasalarining boshqaruvi
yo'nalishi 1-bosqich magistranti*

Annotatsiya: Ta'lim tizimini rivojlantirish, takomillashtirish va mustaqil ravishda samarali qilish uchun, davlatning murakkab ta'limi mezonini yanada soddalashtirish, innovatsion texnologiyalardan foydalanish, o'quv dasturlarini modernizatsiya qilish va ta'lim sifatini oshirishning asosiy masalalari hisoblanadi. Bu strategiya doirasida, ayrim katta tadqiqotlar, masalan, ilmiy-pedagogik potentsialsizlikni oshirish, sifatli o'qitish talablari va tarbiyalashning mustaqil va samarali yo'nalishlari, zamonaviy o'quv xonalarini boshqarishga mo'ljallangan innovatsion usullardan foydalanish, o'quv hisob-kitoblari va metod vositalarini rivojlantirish, ta'lim jarayonlarini monitoring qilish tizimini rivojlantirish, talabalarning axloqiy va jismoniy rivojlanishiga e'tibor berish, tarbiyalash va istiqbolni ta'minlashning bir qancha boshqa yo'nalishlari mavjud.

Kalit so'zlar: Talim tizimini rivojlantirish, texnologiyalarni integratsiyalash, o'qituvchilarning malakasini oshirish, ta'lim jarayonlarini samarali va innovatsion qilish, infrastrukturani rivojlantirish, ta'lim sifatini yaxshilash, ilmiy mahsulotlarni amalga oshirish.

O'zbekiston Respublikasi Hukumatining ta'lim tizimini rivojlantirish va rivojlantirish, ta'lim sifatini oshirish va o'quv jarayonlarini yanada samarali qilishga qaratilgan masalalari e'tibor talabini kundan kunga oshirmoqda. Mamlakatning mustaqil zamonaviy ta'lim tizimini rivojlantirish strategiyasi hamda xorijiy mamlakatlarning ta'lim sohalaridagi eng yangi tendensiyalardan samarali foydalanish imkoniyatini oshirishga oid sifatli bosqichlardan birini tashkil etadi.

Birinchi navbatda, ilmiy-tadqiqot ishlari va innovatsion texnologiyalar, ta'lim protsessini samarali qilish va mustahkamlashtirish, yangi malakali o'qituvchilar talablarni qondirish yangi texnologik va axborot-ta'limiy resurslardan foydalanishni o'z ichiga olgan holda fikr berish, ta'limni yangi usullar bilan kengaytirish, xalqaro hamkorlikning rivojlanishiga katta e'tibor berish mumkin. Davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanayotgan ta'lim tizimi rivojlantirishni yanada mustahkamlashtirish, ta'lim sohasidagi innovatsion yondashuvlarga kuchli imkoniyatlar yaratish, mustaqil o'quv-uslubiy faoliyatni rag'batlantirish va ta'lim jarayonini huquqiy va madaniy jihatdan kafolatlash uchun keng tahlil qilish va strategik qarorlarni qabul qilish lozim.

2016 yilda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi Prezidentiga maqsadli talabalarni yanada yuqori o'rganish natijalarini ta'minlash, oliy ta'lim muassasalari va o'rta ta'lim yurtlarini ta'lim berish jarayonini yanada mustahkamlashtirish, ta'lim tizimini rivojlantirish va uning xalqaro standartlar bilan moslashtirish bo'yicha ushbu nizomni "2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimini yanada davlat darajada takomillashtirish bo'yicha

daxlalar to'g'risida" qaror qabul qildi. Bu qaror bilan O'zbekiston ta'lim tizimi yanada rivojlantirilmoqda va qo'llab-quvvatlanmoqda. Davlatning ta'lim sohalariga ajratilgan byudjet mablag'larimuntazam o'sib bormoqda, ta'lim sohasiga qo'llab-quvvat beruvchi loyihalar amalga oshirilib kelmoqda. Bunda oliy ta'lim muassasalari, o'rta ta'lim yurtlari, maktablar, litsey va kollejlari, maktablarni takomillashtirish uchun xizmat ko'rsatadigan markaziy tashkilotlar hamda ta'lim sohasida mutaxassislar va kadrlar rivojlantirib borilmoqda. O'zbekistonda ta'lim tizimi yanada takomillashtirilayotgan, xalqaro standartlarga moslashtirilayotgan bo'lib, barcha talabalarning xorijiy tillarni o'rganish imkoniyatlarini oshirilmoqda. Davlat ta'lim standartlari yanada yuqori oshirish bilan birga, talaba hamda o'qituvchilar uchun yangi texnologiyalar, metodikalar, o'quv dasturlar va imkoniyatlar ishlab chiqish yo'lga qo'yilgan. O'zbekistonda o'rta ta'lim tizimining taraqqiyotini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash masalasida ko'rsatilgan jiddiy e'tibor ta'limga berilmoqda. Bu yerda ta'lim sohasiga katta byudjet mablag'lari ajratilmoqda va ta'lim muassasalariga hamma talabalarga imkoniyatlarni yuqori darajada takomillashtirish uchun moliyaviy va material imkoniyatlar yaratilmoqda. Shunday qilib, O'zbekistonda ta'lim tizimining taraqqiyoti hamda takomillashi davlat tomonidan sezilarli e'tibor va qo'llab-quvvatlash bilan amalga oshirish rivojlanmoqda.

Ta'lim tizimini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash o'z ichiga bir qancha mavjud bosqichlarni o'z ichiga oladi.

Maqsad va mavzu belgilash: Ta'limning maqsadi va belgilangan mavzular ta'lim tizimini shakllantirishda bosh rol o'ynaydi. Har bir bosqichda maqsadlarni aniq va amaliy ko'rsatish talab qilinadi.

Maktablarni texnikaviy ta'minlash: Davlatning ma'lumot texnologiyalari va yangi o'qitish metodologiyalari bilan maktablarni ta'minlash, o'qituvchilar uchun yangi texnologiyalarni o'rganish va ularni o'qitishda qo'llanishiga imkoniyat yaratish muhimdir.

Xalqaro hamkorliklar va o'quv materiallarini rivojlantirish: Ta'lim tizimini rivojlantirishda davlat o'rtasida xalqaro hamkorliklar va o'quv materiallarini rivojlantirish maqsadga muvofiqdir. Bu, xalqaro miqyosda o'qish va o'qitishni mustahkamlashga olib keladi.

O'quvchilar o'rtasida tenglikni ta'minlash: Ta'limda soliqni daromadli bo'lish, yaxshi o'qituvchilar bilan masofaviy ta'lim tizimini o'rganish va o'zlashtirish davlat tomonidan ta'minlanishi o'quvchilar o'rtasida tenglikni ta'minlash uchun muhimdir.

Monitoring va baholash tizimi tuzish: Davlat tomonidan ta'lim tizimini baholash va monitoring tizimini tuzish maqsadga muvofiqdir. O'qituvchilar va maktablar faoliyatini nazorat qilish, yangi o'qituvchilarni olib kelish va uning yaxshi natijalarni baholash imkoniyatlarini yaratish muhimdir.

Ta'lim tizimini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, har bir jamiyatning o'zini rivojlantirishda katta ahamiyatga ega bo'lgan mavzu. Bu, o'quvchilarga yaxshi tayyorgarlik ta'minlash, yangi texnologiyalarni qo'llash, va dunyo miqyosidagi ta'limning eng yaxshi praktikalarini amaliyotga o'tkazish imkoniyatlarini olib keladi. Kuchli ta'lim tizimi, mustaqil fuqarolarni tayyorlash va

jamiyatning ularni o'rnini yanada rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Birinchi navbatda, ta'lim tizimini davlatning qo'llab-quvvatlash jarayonida mustaqil, samarali va sodda bo'lishiga ahamiyat berish kerak. Bu, o'quvchilar va o'qituvchilar uchun yaxshi sharoitlarni yaratish, yangi texnologiyalarni qo'llash va yangi o'qitish metodologiyalarini joriy etishni o'z ichiga oladi. Davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, o'quvchilarni texnikaviy va amaliy mahoratlarini oshirishda o'quv jarayonini yangilashga olib keladi. Bu, o'quvchilarga soha bo'yicha eng yangi bilim va ko'nikmalar bilan tanishish, ulardan foydalangan holda o'qish va o'rganishlarni mustahkamlashga xizmat qiladi. Davlatning ta'lim tizimini quvvatlash, yangi generatsiyaga samarali tayyorgarlik berishda katta o'rin tutadi. Texnikaviy rivojlanishlar bilan birga, o'quvchilarga yuqori sifatli ta'limni taqdim etish va ularni jamiyatga foydali a'zolariga aylanishda qo'llaniladi. Jamiyat taraqqiyotini kuzatib borishda, davlat tomonidan ta'lim tizimini qo'llab-quvvatlash, xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikni rivojlantirish va dunyodagi eng yaxshi amaliyotlarni o'rganishda katta ahamiyatga ega bo'ladi. Bu, jamiyatning o'zini yanada rivojlantirish va dunyodagi yangiliklar bilan hamohang bo'lishida muhim rol o'ynaydi.

Ta'lim tizimini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashda aniq strategiyalarga quyidagilarni kiritishimiz mumkin:

- Texnologiyalarni O'rganish va Qo'llash: Davlat, o'quv jarayonini texnikaviy rivojlanish bilan ta'minlash uchun texnologiyalarni o'rganish va qo'llash strategiyasini rivojlantirishi kerak. Bu, onlayn ta'lim platformalarini o'qitish, interaktiv darsliklar va yangi o'qish usullarini joriy etishni o'z ichiga oladi.
- Ta'lim Materiallarini Rivojlantirish: Davlat o'quv materiallarini yangilash va rivojlantirish strategiyasini qabul qilishi kerak. Bu, so'nggi ilmiy va texnologik yangiliklarni qo'llab-quvvatlash, o'quvchilarni innovatsiyalarga o'rgatish va ta'lim sifatini yanada oshirish imkoniyatlarini beradi.
- Jismoniy Tarbiyaning Rivojlanishi: Davlatning strategiyasi o'quvchilarni jismoniy ravishda rivojlantirishga ham yo'l qo'yishi kerak. Sport va sog'likni ta'lim tizimidagi o'rinini oshirish, o'quvchilarni salomat va faol fuqarolarga aylanishga olib keladi.
- Monitoring va Baholash Tizimi Tuzish: Davlat tomonidan ta'lim tizimini baholash va monitoring tizimini tuzish, o'quvchilar va o'qituvchilar faoliyatini nazorat qilish, yangi o'qituvchilarni olib kelish va uning yaxshi natijalarni baholash imkoniyatlarini yaratish muhimdir.

Bu strategiyalar davlat tomonidan ta'lim tizimini qo'llab-quvvatlashda muhim ahamiyatga ega bo'ladi va yangi kasblarni o'rganish, ta'limni yanada samarali qilish, va jamiyatni sog'liqni saqlashda muhim rol o'ynaydi. Shu bosqichlar davlatning ta'lim tizimini rivojlantirishda o'zini o'ziga xos rolini o'ynaydi va o'quvchilar uchun yaxshi sharoitlarni yaratishda muhimdir. Davlat tomonidan ta'lim tizimini qo'llab-quvvatlashning o'qitish natijalari va umumiy xulosasi ko'proq sifatli ta'limning ustivorligi jamiyat rivojlanishiga olib keladi. Davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash o'quvchilar uchun yaxshi ta'lim sharoitlarini yaratadi va ularga ko'proq imkoniyatlar tanlab beradi, shuningdek, yuqori sifatli o'qitish materiallarini taqdim etadi. Natijada, o'quvchilarning bilim darajalari oshadi. Davlatning ta'lim tizimini qo'llab-quvvatlash jarayoni texnologik rivojlanishga bag'ishlangan bo'lib,

o'quvchilar texnikaviy mahoratlarini oshirishlari va yangi texnologiyalarni o'rganishlari mumkin bo'ladi. Davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash o'quv tizimini xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikni rivojlantiradi. Bu xususiyl bilimlarni oshirish, xalqaro hamkorliklarda ishtirok etish va dunyodagi eng yaxshi amaliyotlarni o'rganish uchun imkoniyatlar yaratadi. Davlatning ta'lim tizimini qo'llab-quvvatlash, yuqori sifatli ta'limni o'quvchilarga taqdim etish, o'quv jarayonlarini modernizatsiya qilish va o'quv tizimini dunyodagi eng yaxshi ta'lim tizimlari bilan muqobil hollarda o'rganish, jamiyat rivojlanishiga va sog'liqni saqlashga xizmat qiladi. Bu, mustaqil, samarali fuqarolar va yangi kasblar uchun yaxshi tayyorgarlik yaratadi. Davlat tomonidan ta'lim tizimini qo'llab-quvvatlash joriyjarayonda kelajakning qonunlarini shakllantirishda va mustaqil, iqtisodiy, va ijtimoiy rivojlanishda katta ahamiyatga ega bo'ladi.

Xulosa qilish bilan, ta'lim tizimini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, yangi kasblar va eng so'nggi texnologiyalardan foydalanishda rivojlanayotgan jamiyat uchun asosiy qadamdir. Bu, mustaqil, samarali fuqarolar tayyorlash, yangi ideya va g'oyalar o'rnatish, va jamiyatni dunyodagi eng yaxshi amaliyotlar bilan taqsimlashda katta ahamiyatga egadir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Azimqulov, S. N. (2023). Ta'limda Innovatsion Ta'lim Tizimlari Va Texnologiyalarini Qo'llash Tamoyillari. PEDAGOG, 6(12), 291-298.
2. Soli o'g'li, S. K. (2023). YANGI O'ZBEKISTONDA SIFATLI TA'LIM SAMARADORLIGINI YANADA OSHIRISH VA INSONGA E'TIBORNING KUCHAYTIRILISHI. IQRO, 2(1), 149-153.
3. Otto, M., & Thornton, J. (2023). TA'LIM SIFATI-YANGI O 'ZBEKISTON TARAQQIYOTINI YANADA YUKSALTIRISHNING MUHIM OMILI. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 632-634.
4. Tajimuratova, U. (2023). MAKTAB-ILM DARGOHI. YANGI O 'ZBEKISTONDA O 'QITUVCHINING OBRO 'SI OSHIRILMOQDA. Молодые ученые, 1(10), 21-26. Maxmudova Zilola. (2023). TALIM MUASSASI RAHBARLARIDA YUKSAK AXLOQIY SIFATLARI RIVOJLANTIRISH. *International Multidisciplinary Journal of Universal Scientific Prospectives*, 1(2), 78-83. Retrieved from <https://izlanuvchi.uz/index.php/iz/article/view/17>
5. Mamurjonovich, U. T. (2022). WORLD ECONOMY AND INTERNATIONAL RELATIONS. ФГБОУ ВО «КАБАРДИНО-БАЛКАРСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ. ХМ БЕРБЕКОВА». КОЛЛЕДЖ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И ЭКОНОМИКИ (РОССИЯ) ИСЛАМСКИЙ УНИВЕРСИТЕТСКИЙ КОЛЛЕДЖ ТАЗКИЯ, 142.
6. Mamurjonovich, U. T. (2023). JAHON IQTISODIYOTIDA YANGI INDUSTRIAL DAVLATLARNING TUTGAN O'RNI. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 344-345.